

Duurzaamheidsrapport PXL-Tech

Voorwoord

Voor je ligt het eerste duurzaamheidsrapport van PXL-Tech. Dit duurzaamheidsrapport kwam tot stand door de GRI-methodiek, nl. de G4 sustainability reporting guidelines, te gebruiken.

Het rapport geeft een nulmeting van meerdere parameters die te maken hebben met duurzaamheid.

Doel is jaarlijks dit rapport te actualiseren en onszelf een aantal uitdagingen op te leggen.

Met dit rapport willen we het item duurzaamheid nog tastbaarder maken voor al onze stakeholders, in het bijzonder voor de studenten en het personeel.

Door sensibilisering en door investeringen in duurzame projecten willen we onze doelen bereiken en ook duurzamer gaan handelen.

Ik wens iedereen te bedanken die bijgedragen heeft aan dit rapport, de financiële dienst van de PXL en de campusbeheerder van de campus Diepenbeek voor het aanleveren van gegevens, de leden van de stuurgroep duurzaamheid voor het mee samenstellen van dit rapport, de lectoren die in hun lessen met deze items bezig zijn of projecten rond duurzaamheid begeleiden, de onderzoekers die onderzoek uitvoeren rond duurzaamheid en de studenten die onze campus als living lab gebruiken en zo duurzame projecten uitvoeren.

Ik hoop dat je, door het lezen van dit rapport, meer te weten komt over een aantal duurzaamheidsaspecten van het departement PXL-Tech en onze campus in Diepenbeek en dat je hierdoor bewuster omgaat met energie, water enz..

Veel leesplezier

Marleen Schepers

Departementshoofd PXL-Tech

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	5
PXL-Tech in een notendop	6
Algemene informatie.....	6
Studenten van PXL-Tech.....	8
Personeel van PXL-Tech	8
Stakeholders	10
Duurzaamheidsvisie van departement PXL-Tech.....	12
Waarom kiezen we voor een duurzaam departement PXL-Tech?.....	12
5 sleutelcompetenties voor duurzaamheid	12
Doelstellingen.....	13
Materialenverbruik van departement PXL-Tech	14
Energieverbruik op de campus.....	15
Aardgasverbruik	15
Elektriciteitsverbruik	16
PXL-Tech als living lab voor energieverbruik.....	17
Waterverbruik op de campus.....	18
Duurzame omgeving (biodiversiteit).....	20
Signaalgebied Campus Diepenbeek	20
A,B,C,D-(Aanpak van de Biodiverse Campus Diepenbeek) = project voor een biodiverse campus en vervolgproject	22
PXL-Tech als living lab voor biodiversiteit	24
Uitstoot van broeikasgassen	26
Afvalbeheer binnen de campus.....	27
Tewerkstelling	29
Sociaal.....	30
Medezeggenschap door personeel	30
Medezeggenschap door studenten.....	30
Medezeggenschap door externen.....	30
Veiligheid en voorzorgsmaatregelen.....	31
Arbeidsongevallen.....	31
Training en vorming van personeel.....	32

Reglementeringen studenten personeel/diversiteit/gelijke kansen	34
Samenvatting en link met GRI	35
Bibliografie	38
Lijst met figuren.....	39
Lijst met tabellen.....	39

Inleiding

Bij de oprichting van het departement PXL-Tech werd al snel duidelijk dat dit departement wil inzetten op duurzaamheid. In het academiejaar 2015-2016 werd er een stuurgroep duurzaamheid samengesteld die al snel het besluit nam om een stand van zaken i.v.m. duurzaamheid op te stellen. Dit gebeurt best in de vorm van een rapport.

Op zoek naar een adequate werkwijze om duurzaamheid in kaart te brengen en te evalueren, zijn er meerdere mogelijkheden bekeken.

In academiejaar 2014-2015 zijn we lid geworden van EAUC waar het LiFE-instrument ontwikkeld werd. LiFE is een zelfevaluatietool specifiek voor hogescholen en universiteiten om hun sociale verantwoordelijkheid en hun impact op het milieu te bepalen. De conclusie was echter dat dit instrument niet specifiek genoeg was en ook niet algemeen ingeburgerd in België; het zijn vooral Engelse universiteiten en hogescholen die dit gebruiken. (EAUC UK Office, 2017)

Al vrij snel kwam de stuurgroep tot de conclusie dat we het best rapporteren volgens de GRI-rapportage. GRI staat voor Global Reporting Initiative en wordt als duurzaamheidsrapportering vaak gebruikt door bedrijven en organisaties. Meer info over deze duurzaamheidsrapportering is terug te vinden via de website. (GRI, 2017)

De G4 sustainability reporting guidelines werden gebruikt in dit duurzaamheidsrapport.

Er wordt gebruikgemaakt van de CORE-optie om te rapporteren: dit omvat de essentiële elementen van een duurzaamheidsrapport en geeft achtergrond over wat de organisatie communiceert over zijn economische, milieu- en sociale prestaties en de impact hiervan. Voor elk geïdentificeerd 'material aspect' moet er over minstens 1 indicator gecommuniceerd worden.

Binnen de rapportering wordt er over meerdere algemene standaardaspecten gerapporteerd (G1 – G56) en binnen de specifieke aspecten werd er binnen de stuurgroep een verantwoorde keuze gemaakt voor de rapportering van de volgende aspecten.

Binnen de sociale aspecten wordt er gerapporteerd over tewerkstelling (G4 -LA1), comités voor veiligheid (G4-LA5); arbeidsongevallen (G4-LA6), vorming van personeel (G4-LA9) en diversiteit en gelijke kansen (G4-LA12).

Binnen de milieuaspecten wordt er gerapporteerd over 6 indicatoren, nl. materialenverbruik (G4-EN1), energieverbruik (G4-EN3), waterverbruik (G4-EN8), biodiversiteit (G4-EN11), emissie van broeikasgassen (G4-EN15) en ten slotte over afval (G4-EN23).

In dit duurzaamheidsrapport wordt PXL-Tech in een notendop voorgesteld. De stakeholders worden omschreven.

De duurzaamheidsvisie van het departement PXL-Tech is de basis van alle activiteiten en ook van dit duurzaamheidsrapport, deze visie wordt in het volgende hoofdstuk omschreven.

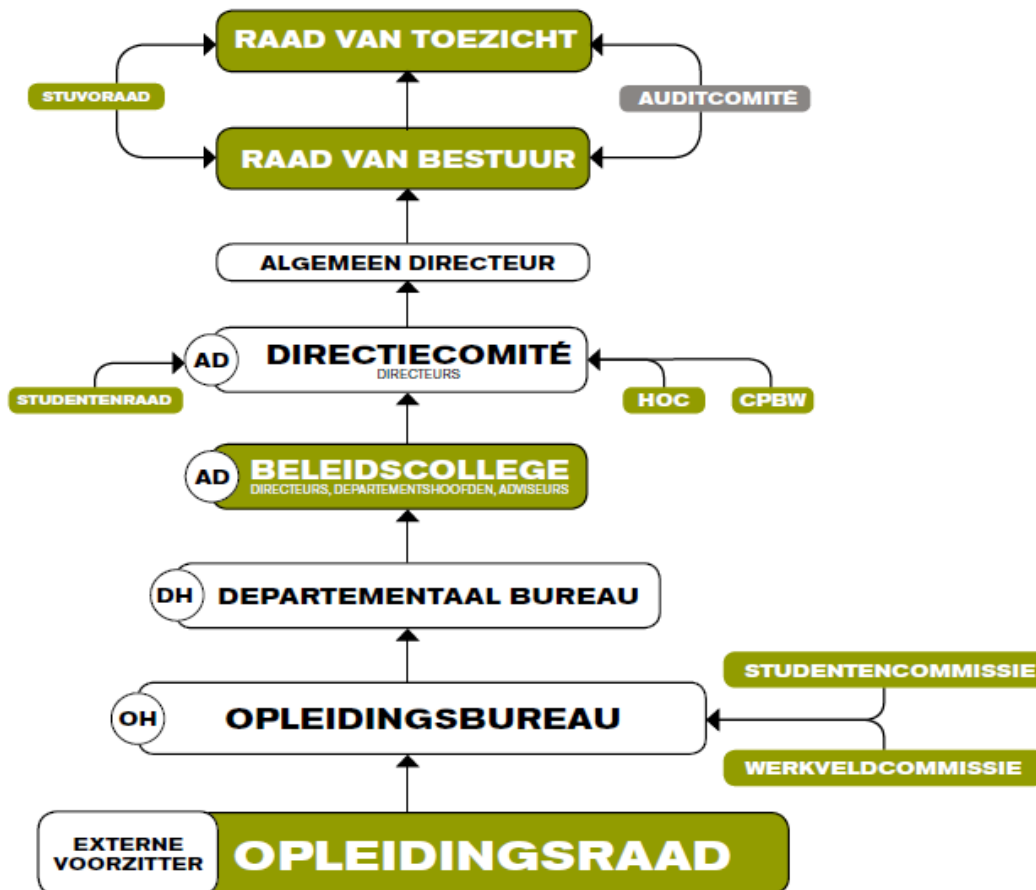
De volgende delen van dit rapport beschrijven de geselecteerde aspecten en de methodiek volgens dewelke deze gemeten worden. Per aspect wordt er bepaald welke inspanningen we de volgende jaren willen leveren en welke cijfers we willen behalen.

PXL-Tech in een notendop

Algemene informatie

Hogeschool PXL is een Vlaamse hogeschool die ontstaan is in 2013 uit de toenmalige XIOS Hogeschool Limburg en de Provinciale Hogeschool Limburg. Het is een Vlaamse publiekrechtelijke instelling met een sui generis-karakter.

In onderstaande figuur wordt de organisatiestructuur van Hogeschool PXL weergegeven. (PXL, 2017)

Figuur 1: Organisatiestructuur van Hogeschool PXL (PXL, 2017)

De taken van een hogeschool zijn vierledig:

- Onderwijs
- Praktijkgericht onderzoek
- Dienstverlening
- Uitoefening van de kunsten

De centrale administratie van Hogeschool PXL is gelegen in Hasselt, Elfde Liniestraat.

PXL-Tech is één van de negen departementen van de hogeschool. PXL-Tech is gelegen op de Universitaire Campus in Diepenbeek.

PXL-Tech is een departement van PXL waar studenten opgeleid worden binnen verschillende technologische sectoren nl. de sectoren bouw, elektromechanica, elektronica-ICT en de biotechnologische sectoren (biotechnologie en groenmanagement).

Al de opleidingen die aangeboden worden door PXL-Tech, zijn knelpuntopleidingen, d.w.z. dat de tewerkstelling binnen deze sectoren goed is en de vraag naar afgestudeerden binnen deze opleidingen groot is. Dit blijkt uit de studie 'werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen' van de VDAB, editie 2016 (VDAB Studiedienst, 2016). Al de opleidingen binnen het departement zijn eveneens STEM-opleidingen.¹

In het SALK- eindrapport² worden verschillende acties aangehaald waar het departement een rol in kan spelen. Bij de acties op lange termijn, inspelend op activiteiten wordt gemeld dat het beleid zich dient af te stemmen op de noden van de regionale activiteiten: Versterk, Versnel en Ontwikkel (V²O). (Daems, 2013)

De activiteiten die opgesomd worden bij 'de sector slimmer maken' zijn o.a. maakindustrie (elektronica, technologie), bouwen (duurzaam bouwen), voedsel en dranken. Bij 'ontwikkel' worden activiteiten als green energy, recyclage en cleantech en biotech opgesomd. Ook dit zijn activiteiten die binnen het departement aan bod komen.

Bovenstaande feiten zijn bewijzen dat het departement PXL-Tech voor heel wat uitdagingen staat en als één geheel naar buiten moet komen als de technologische campus van PXL en van Limburg.

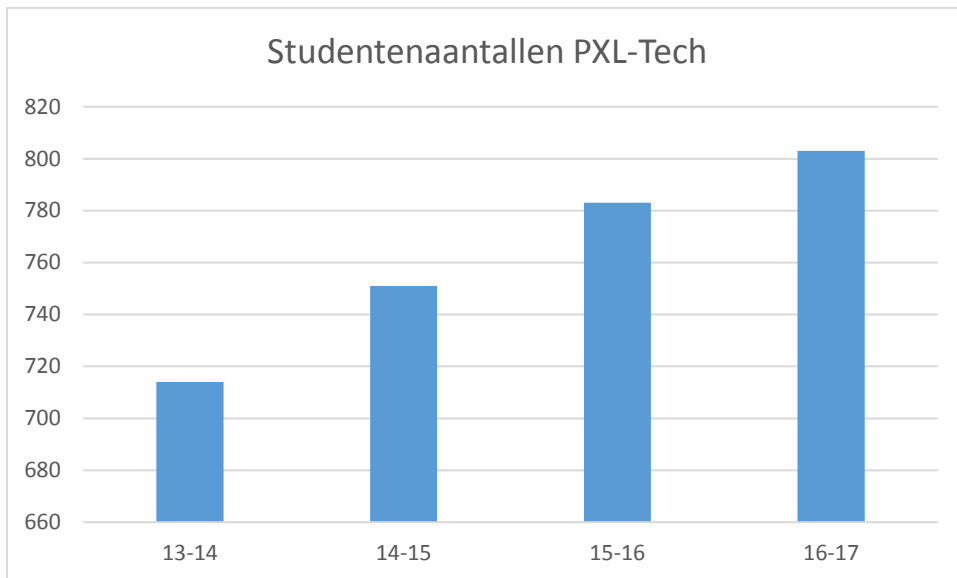
Wat betreft duurzaamheid, is PXL-Tech lid van Ecocampus. Ecocampus is een programma van het Departement LNE (Leefmilieu, natuur en energie) dat zich inzet voor een duurzaam hoger onderwijs. (LNE, 2017)

¹ STEM-opleiding= Science, Technology, Engineering en Mathematics

² SALK = strategisch actieplan Limburg kwadraat – 1 februari 2013

Studenten van PXL-Tech

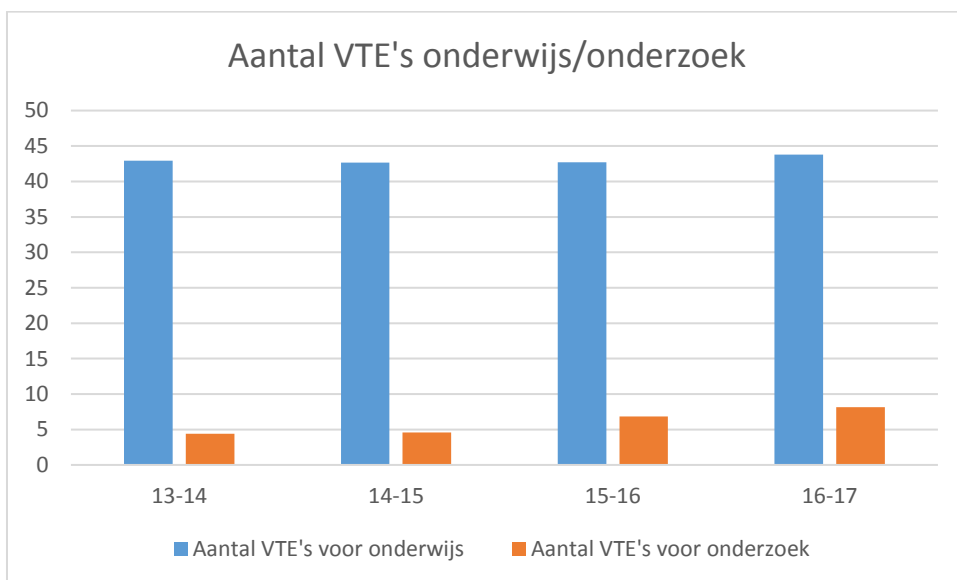
Er studeren een 800-tal studenten aan PXL-Tech, in figuur 2 zie je het verloop van de studentenaantallen over de laatste 4 academiejaren. Het aantal stijgt langzaam.

Figuur 2: Studentenaantallen PXL-Tech (2013-2016)

Personeel van PXL-Tech

Het aantal VTE's³ is weergegeven in figuur 3. Er wordt hier een onderscheid gemaakt tussen VTE's voor onderwijs en VTE's voor onderzoek en dienstverlening.

Figuur 3: Aantal VTE's onderwijs/onderzoek PXL-Tech (2013-2016)

Het aantal VTE's voor onderwijs blijft relatief stabiel. Het aantal VTE's voor onderzoek stijgt gestaag, wat ook te wijten is aan het speerpuntenbeleid van de hogeschool met de opstart van het expertisecentrum PXL Bouw en Energie. Daarbuiten gebeurt er door onderzoekers/lectoren van PXL-

³ VTE: Voltijdse eenheden

Tech ook nog onderzoek binnen het expertisecentrum PXL Smart ICT en de expertisecel PXL Bio-Research. De laatste jaren is het percentage onderzoekers t.o.v. het totaal aantal personeelsleden met 1,5% (1617 t.o.v. 1516) gestegen tot 15,4% (PXL-breed is dit 12%).

In totaliteit zijn er 87 personeelsleden actief binnen het departement, 60% mannen en 40% vrouwen. Dit omvat het onderwijzend personeel en de onderzoekers. Als we het campuspersoneel meerekenen zijn er 97 personeelsleden actief (zonder catering), 59% mannen en 41% vrouwen.

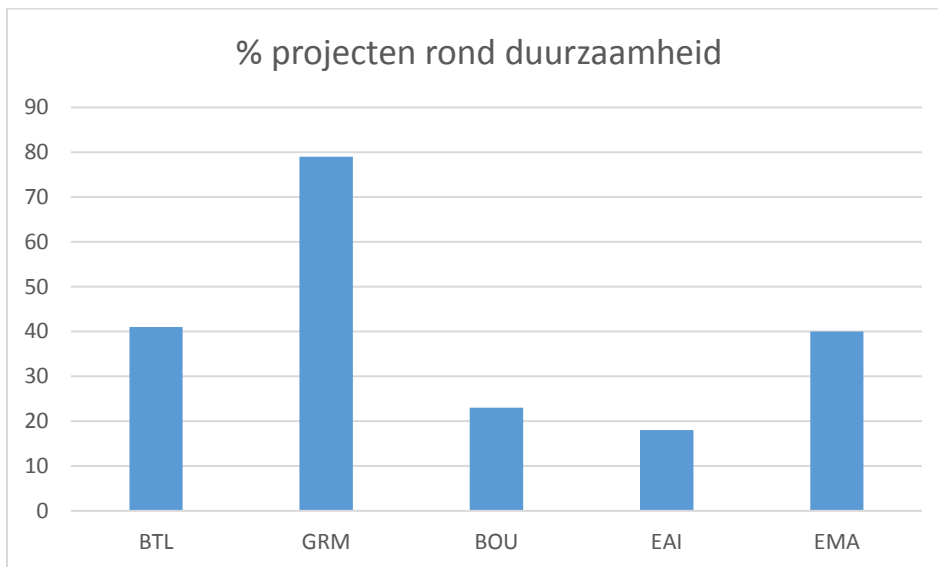
Op de campus in Diepenbeek, gebouw H, is ook de Faculteit Industriële Ingenieurswetenschappen van de UHasselt gehuisvest. Er zijn 482 studenten en 96 personeelsleden (waarvan 42 met een vaste werkplek) van UHasselt op de campus aanwezig.

Stakeholders

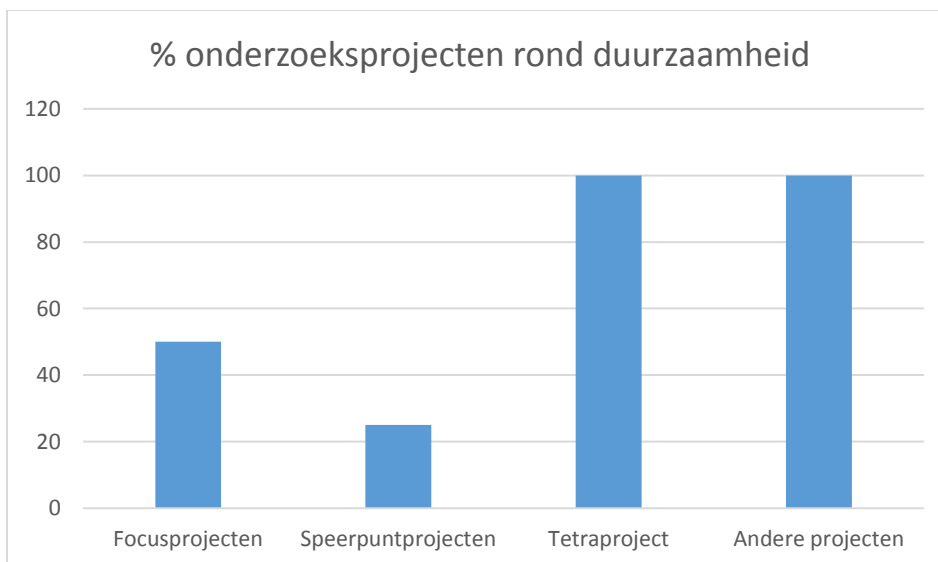
In een hogeschool zijn er meerdere stakeholders. Op de campus in Diepenbeek zijn dat de studenten en het personeel van PXL-Tech.

Studenten en personeel moeten zeer actief betrokken worden bij alle acties rond duurzaamheid. De campus van PXL-Tech in Diepenbeek wordt als living lab gebruikt, wat wil zeggen dat binnen onze opleidingen de studenten in projecten de campus zelf mogen gebruiken om te experimenteren. Er zijn al meerdere voorbeelden die verder in dit rapport aangehaald worden.

Er werd een oplistijng gemaakt van studentenprojecten die met duurzaamheid te maken hebben en ook van onderzoeksprojecten die een link met duurzaamheid hebben.

Figuur 4: Onderwijsprojecten rond duurzaamheid binnen PXL-Tech (2015-2016)⁴

Figuur 5: % Onderzoeksprojecten rond duurzaamheid binnen PXL-Tech (2015-2016)

⁴ BTL: biotechnologie/GRM: groenmanagement/BOU: bouw/EAI: elektronica-ICT/EMA: elektromechanica

Op deze campus is ook de Faculteit Industriële Ingenieurswetenschappen van de UHasselt gevestigd, dus studenten en personeel van UHasselt zijn eveneens betrokkenen.

Verder zijn het campuspersoneel van de campus Diepenbeek met campusbeheerder, technisch personeel en de mensen van catering belangrijke stakeholders.

Aangezien de aankoop van heel wat materiaal, de leveringen en diensten van elektriciteit, water, aardgas,... vanuit de centrale administratie geregeld wordt, is vooral de centrale financiële en facilitaire dienst een rechtstreeks betrokkene.

Als externe stakeholders onderscheiden we de bedrijven waar we contacten mee hebben. De leveranciers zijn rechtstreeks betrokken (o.a. leveren van duurzame producten,...).

De werkveldcommissies, stagebedrijven, ... zijn onrechtstreeks betrokken. Ze worden op de hoogte gebracht van de duurzaamheidsvisie van het departement en ontvangen dit duurzaamheidsrapport. Ze leveren vaak onderwerpen aan voor projecten die met duurzaamheid te maken hebben.

Duurzaamheidsvisie van departement PXL-Tech

Onderstaande visie werd in 2015 opgesteld en gecommuniceerd.

Waarom kiezen we voor een duurzaam departement PXL-Tech?

1. Voor heel wat complexe maatschappelijke uitdagingen zijn innovatieve antwoorden noodzakelijk. Maatschappelijke thema's zoals ruimtelijke ordening, energie, landbouw, voeding, sociale ongelijkheid en gezondheidszorg vereisen een nieuwe benadering. Aangezien technologie hier een belangrijke rol speelt, is duurzaam handelen voor een technologisch departement een belangrijke kernwaarde.
2. Duurzaamheid is als beleidsthema opgenomen in de instellingsreview.
3. Afgestudeerden zijn breder gevormd en krijgen zo meer kansen op de arbeidsmarkt (duurzame en circulaire economie).
4. Een groeiende groep studenten verwacht ook dat een hogeschool duurzaamheid opneemt in zijn beleid.
5. Pluspunt naar de buitenwereld toe (jaarlijks een duurzaamheidsrapport opmaken,...).

Internationalisering en duurzaamheid hangen samen. Door internationaliseringsprojecten komen studenten in contact met andere culturen, andere levenswijzen,... waardoor ze duurzaamheidsvraagstukken op een andere manier zullen aanpakken.

5 sleutelcompetenties voor duurzaamheid

Systeemdenken: De competentie systeemdenken is het vermogen om systemen te analyseren binnen verschillende domeinen (maatschappij, milieu, economie, enz.) en op verschillende schaalniveaus.

Het analyseren van deze complexe systemen omvat het begrijpen van het geheel, het empirisch onderzoeken, het ontleden van hun structuur, de belangrijkste componenten en dynamieken.

Normatieve competentie: De normatieve competentie gaat over collectief in kaart brengen, specificeren, toepassen, met elkaar verzoenen, maar vaak ook over onderhandelen van duurzame doelen, waarden en principes. Wat is een duurzame stad, een duurzame economie, een duurzame energievoorziening of duurzame mobiliteit? Het gaat om het vormgeven van een na te streven toekomstbeeld en tegelijkertijd om het maken van dagelijkse keuzes.

Anticipatorische competentie: Anticipatorische competentie betekent dat je kan anticiperen en schadelijke, onbedoelde gevolgen van onze huidige manier van leven voor de generaties na ons probeert te vermijden. We moeten anticiperen op een toekomst waarnaar we evolueren als we niet ingrijpen in onze huidige manier van leven, werken, wonen, enz.

Strategische competentie: Strategische competentie is het collectieve ontwerpen en implementeren van interventies,

transities en bestuurlijke veranderingsstrategieën in de richting van duurzaamheid.

Interpersoonlijke competentie: Interpersoonlijke competentie is het begrijpen, vergelijken en kritisch evalueren van verschillende posities, perspectieven en voorkeuren. (LNE, 2017)

Er wordt nagegaan in welke mate in de huidige competenties van de opleidingen bovenstaande competenties vervat zitten. Als dit niet zo is, is het belangrijk om deze te integreren in de competenties.

Bovenstaande competenties hebben ook raakvlakken met onderzoekscompetenties, competenties ondernemen, internationale en interculturele competenties.

Doelstellingen

Als departement PXL-Tech is duurzaam handelen één van de kernwaarden die we onze studenten/ons personeel willen bijbrengen.

Strategische doelstelling

Binnen het departement PXL-Tech handelen studenten en personeel op een duurzame manier in al hun processen en dit binnen een duurzame campus.

Operationele doelstellingen

1. Binnen elke opleiding van het departement PXL-Tech zit een leerlijn 'duurzaamheid'. Deze leerlijn is tegen 2016 helemaal uitgewerkt = **leren over duurzaamheid**
2. **Duurzaam leren** = in de onderwijsvormen/werkvormen neemt duurzaam leren (systembenadering) een belangrijke plaats in.
3. Binnen het departement worden studenten en personeel bewust gemaakt te kiezen voor duurzaam gedrag = **leren voor duurzaamheid**
4. Op onze campus worden naar de toekomst toe investeringen gedaan in duurzame oplossingen. Communicatie naar studenten en personeel toe is prioritair. De campus wordt gebruikt als **living lab voor studenten**.

Per operationele doelstelling worden er jaarlijks actiepunten geformuleerd.

Bovenstaande doelstellingen zitten eveneens verweven in de opleidingsbeleidsplannen van de opleidingen.

Materialenverbruik van departement PXL-Tech

In een onderwijsinstelling is papierverbruik een zeer belangrijk item, vandaar de opname in het duurzaamheidsrapport.

In academiejaar 15-16 werden er via de bookshop 1.099.244 kopies gemaakt, hiervan 1.060.665 voor het printen van cursusmateriaal en 38.579 voor het printen van examens.

Op de printers in Diepenbeek werden er 286.071 zwart-wit kopies en 70.703 kleurenkopies gemaakt. Er wordt zeer veel recto verso gekopieerd, echter de rv wordt hier voor 2 pagina's geteld. Er wordt dus minder papier verbruikt als er kopies zijn genomen (overschatting).

Het totaal papierverbruik van 2015-2016: **1.456.018 kopies**.

Het papier wordt geleverd door de firma APRIL. Deze firma heeft een uitgebreide duurzaamheidsvisie. (APRIL, 2015)

Het gebruikte papier wordt geproduceerd op basis van chloorvrije (ECF=Elemental Chlorine Free) hernieuwbare (gerecycleerde) papiervezels. Het heeft het label ISO14001, het label van duurzame bosbouw management praktijken (PEFC-label= Promoting sustainable foresting management), het LEI-label (Lembaga Ekolabel Indonesia) en het FSC-label.

Het tonerverbruik is zeer moeilijk te achterhalen. De enige informatie die hierover beschikbaar is, is dat er 14 meldingen voor vervanging van de toners in 2016 zijn geweest.

Om papierverbruik binnen het departement te verlagen zijn er meerdere oplossingen:

- Bewustmaking van studenten/personeel om zo weinig mogelijk af te printen. Het online inleveren van opdrachten zorgt al voor een vermindering van printen en voor minder kopies bij inlevering van bachelorproeven,...
- Studenten op voorhand laten inschrijven als ze een gekopieerde cursus willen. Alle cursussen ook online beschikbaar maken. We willen dit doel bereiken tegen academiejaar 2017-2018.

Met bovenstaande oplossingen hopen we om tegen 2017-2018 het papierverbruik met 10% te verminderen.

Energieverbruik op de campus

In dit deel wordt een nulmeting weergegeven van het energieverbruik op de campus. Er kan geen onderscheid gemaakt worden tussen energieverbruik van het departement PXL-Tech en de Faculteit Industriële Ingenieurswetenschappen van de UHasselt. Het gaat hier over het totaal energieverbruik in het gebouw.

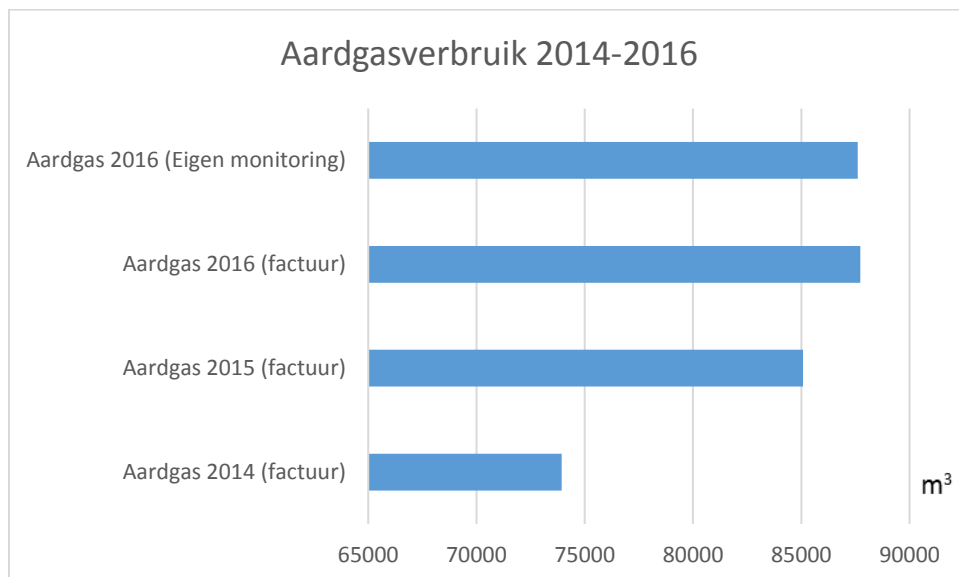
Er wordt energie verbruikt voor de verwarming. De verwarming op onze campus verbruikt aardgas. Verder wordt er elektriciteit verbruikt voor verlichting, verluchting en andere processen (o.a. toestellen in keuken, labo's,...).

In eerste instantie werden de factuurgegevens van aardgas en elektriciteit opgevraagd. Die van 2014, 2015 en 2016 vind je in onderstaande figuur terug. Vanaf april 2015 zijn we binnen PXL-Tech gestart met de monitoring van de verbruiken (aardgas, elektriciteit en water (zie verder)). Deze monitoring gebeurt in het kader van het PWO-project 'Sustainable Comfort and Energy Monitoring', de gegevens van de monitoring zijn online te volgen via <http://emoncms.org/monitoringpxltech>. De monitoringgegevens van 2016 zijn eveneens toegevoegd. Deze komen zeer goed overeen met de factuurgegevens.

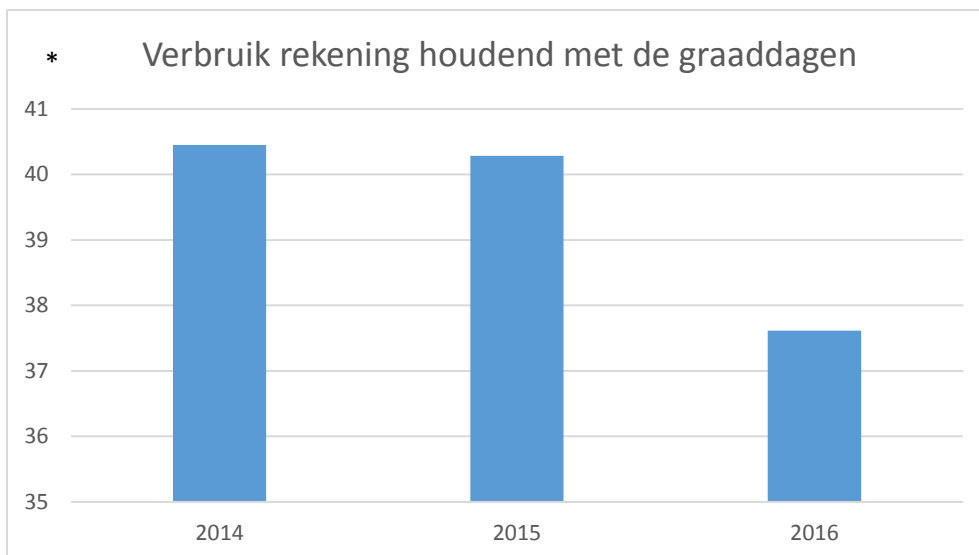
Er werd tegelijkertijd een weerstation op het dak van het gebouw geplaatst. Deze gegevens zijn eveneens online te volgen via <https://app.weathercloud.net/d0349019543#profile>

Aardgasverbruik

In de volgende figuren wordt het energieverbruik (aardgas- en elektriciteitsverbruik) weergegeven.

Figuur 6: Aardgasverbruik 2014-2015-2016 (volgens factuur en volgens eigen monitoring)

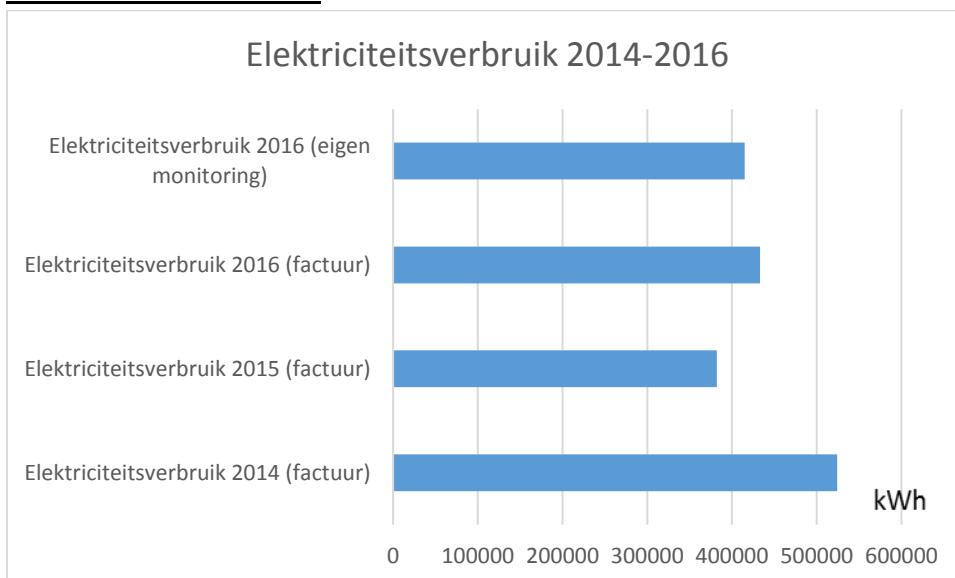

* Verbruik/aantal graaddagen

Figuur 7: Aardgasverbruik rekening houdend met het aantal graaddagen (2014-2015-2016)

Besluit: Aardgasverbruik is gestegen van 2014 naar 2016, maar als er naar het aantal graaddagen gekeken wordt, is er een vermindering, 2015 was een kouder jaar, waar meer verwarming nodig was. In 2016 is dit nog verder verminderd.

Elektriciteitsverbruik

Figuur 8: Elektriciteitsverbruik 2014-2015-2016 (volgens factuur en volgens eigen monitoring)

Het elektriciteitsverbruik is verminderd van 2014 naar 2015, maar in 2016 is er terug een lichte stijging van elektriciteitsverbruik. De volgende jaren gaan zowel verbruik via factuur als via de meterstanden verder opgevolgd worden en wordt er ook gedetecteerd of er verschillen zijn tussen beide. Uit de gegevens van 2016 is er een verschil. Volgens de eigen monitoring was er een verbruik van 414.811 kWh en volgens de factuur was het verbruik 432.993 kWh.

Bovenstaande gegevens geven ons een nulmeting. Vanaf nu kunnen we deze parameters opvolgen en na een aantal jaren kan er nagegaan worden of genomen maatregelen wel degelijk een effect hebben op het energieverbruik.

Op dit moment zijn er nog geen investeringen gepland om het aardgasverbruik te verlagen (bijv. extra isolatie,...). Wat het elektriciteitsverbruik betreft worden oude lampen systematisch vervangen door ledlampen. Het elektriciteitsverbruik zou daardoor moeten dalen, 5% per jaar is de doelstelling.

Elektriciteit wordt aangeleverd door Luminus onder de formule fix Green Energy met dag/nacht tarief nl. 0,05798 €/kWh dag en 0,0374 €/kWh nacht. De elektriciteit die via deze formule geleverd wordt is 100% Belgisch en 100% groen. Deze elektriciteit is klimaatneutraal. Luminus compenseert de CO₂-uitstoot door het financieel steunen van projecten die zich inzetten voor vermindering van CO₂.

PXL-Tech als living lab voor energieverbruik

Zoals in de duurzaamheidsvisie van PXL-Tech beschreven wordt de campus als living lab gebruikt. Hieronder enkele voorbeelden hiervan.

Volgende bachelorproeven hebben alle te maken met o.a. het energieverbruik op onze campus.

- Sustainable energy reduction, production and management at PXL-Tech – Geothermal Energy door Amaia Larranage Arregui (juni 2015)
- Sustainable energy reduction, production and management at PXL-Tech – Solar Energy door Mikel Vergara (juni 2015)
- Plaatsen verticale windmolen op het dak PXL-Tech door Daniele Antico (2014)
- Analyse en verbetering binnenklimaat hogeschool PXL-Tech in Diepenbeek door Bjorn Es en Sybren Vanheeswyck (juni 2015). Deze bachelorproef heeft resultaten opgebracht over een draadloze comfortmeting in de klaslokalen. Er werden voorstellen gedaan ter verbetering van de luchtkwaliteit in de klaslokalen (vooral CO₂-gehalte) en eveneens voor de relighting van de lokalen. In deze bachelorproef werden alle lichten in het gebouw geïnventariseerd en er werd een prognose gemaakt van het verbruik van de verlichting. Dit zou neerkomen op een dagverbruik van 1.330 Kwh. Het geleidelijk vervangen van de lichten door energiebesparende lampen doet het energieverbruik dalen.
- Optimalisering van energie-efficiëntie en integratie van zonneboiler met hernieuwbare technieken in keuken van PXL-Tech door Brent Bielen en Kris Menten (juni 2015): door het plaatsen van de zonneboiler voor warm water in de keuken van het restaurant is het niet meer nodig om de verwarmingsketels te laten draaien van april-mei tot sept-okt. Dit bespaart aardgas.

Verder wordt er jaarlijks door studenten elektromechanica een controle gedaan van de elektriciteitskasten met de warmtecamera's. Zij maken hiervan een verslag en presenteren hun resultaten in de aanwezigheid van de campusbeheerder en de veiligheidscoördinator van de hogeschool en vervolgens gebeurt er een gericht onderhoud van de elektriciteitskasten.

Figuur 9: Brent Bielen en Kris Menten (studenten EMA) installeren een zonneboiler

Waterverbruik op de campus

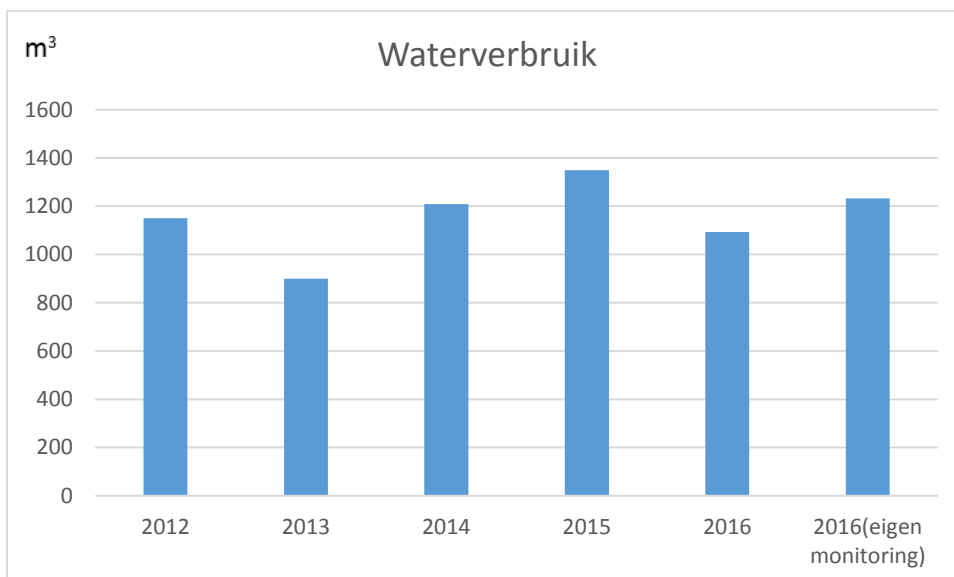
Er kan geen onderscheid gemaakt worden tussen het waterverbruik van het departement PXL-Tech en de Faculteit Industriële Ingenieurswetenschappen van de UHasselt. Het gaat hier over het totale waterverbruik in het gebouw.

Er zijn 2 grote waterverbruikers op de campus, nl. het spoelen van de toiletten en gebruik van water in de keuken.

Verder wordt er nog water verbruikt in labo's, kraantjes in lokalen,... maar dit is miniem vergelijkbaar met de vorige twee.

Het waterverbruik werd opgevolgd via de facturen en vanaf april 2015 op basis van de meterstanden die gemonitord werden. Dit kan online gevolgd worden via <http://emoncms.org/monitoringpxltech>.

In figuur 10 wordt het waterverbruik weergegeven.

Figuur 10: Waterverbruik (in m³) van 2012-2016 (factuur) en 2016 (eigen monitoring)

Het extra verbruik in 2015 heeft te maken met de aanleg van het groendak waar de eerste dagen veel water gegeven werd. Volgens de meterstand is dit in 2016 terug op het niveau van 2014. Volgens de facturen in 2016 is er zelfs een lager verbruik. De gegevens zijn maar beschikbaar tot 17 november 2016, maar deze zijn naar 12 maanden geëxtrapoleerd.

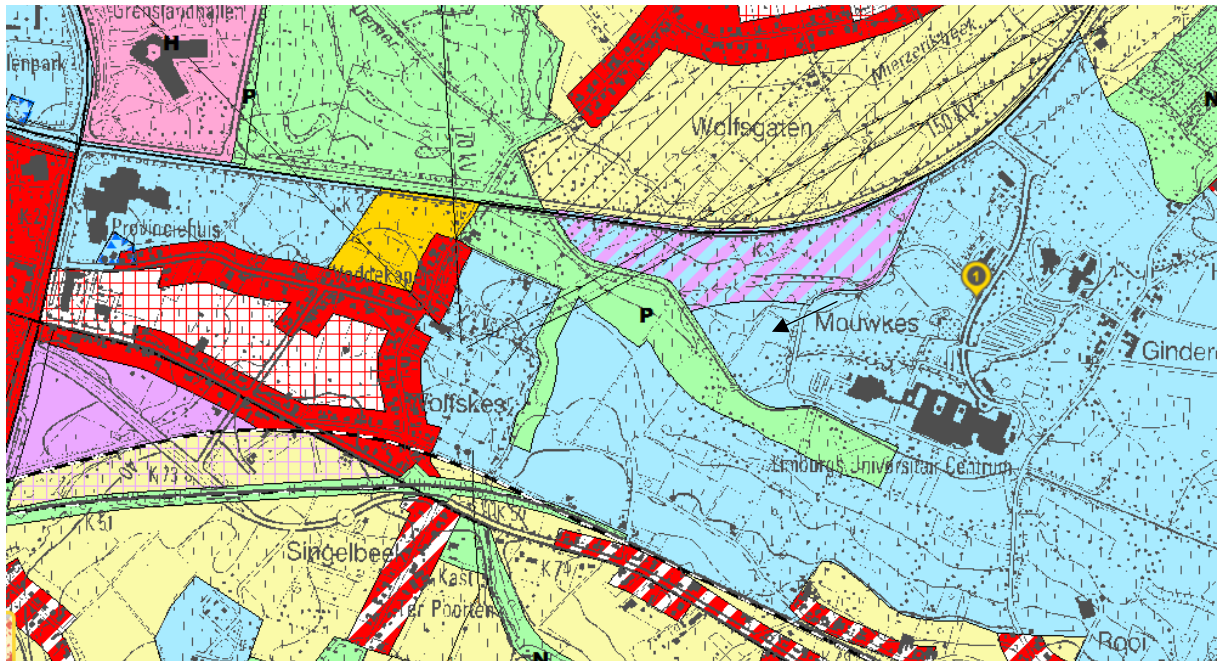
In 2016 zijn er meters geplaatst in de keuken van het restaurant om het verbruik hier na te gaan.

In 2017 wordt er een systeem geïnstalleerd om het regenwater op te vangen; dit water kan dan gebruikt worden om de toiletten te spoelen.

Door het regenwater op te vangen en voor de spoeling van de toiletten te gebruiken, zou het waterverbruik moeten dalen. De doelstelling is om een vermindering van minstens 25% te verkrijgen.

Duurzame omgeving (biodiversiteit)

De campus is gelegen in een groene omgeving. Volgens het gewestplan (zie figuur 11) ligt het gebouw in de blauwe zone; dit zijn gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen. Het paarsgestreepte gebied is 'researchpark'. Het groene gebied met P is parkgebied. De rode gebieden zijn woongebieden of woonuitbreidingsgebieden. Gele zones zijn landbouwgronden. Gearceerde gebieden zijn landschappelijk waardevolle gebieden.

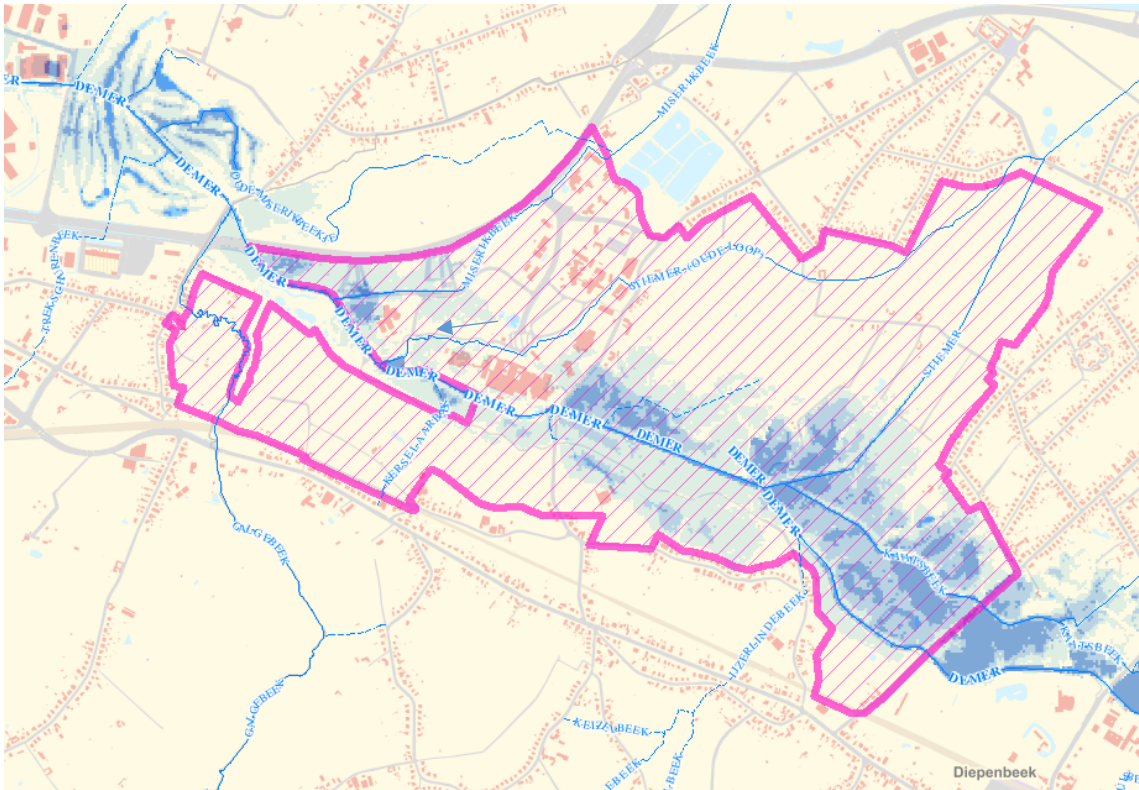
Figuur 11: Het gewestplan

Er zijn meerdere projecten uitgevoerd of lopende op de campus. Hieronder een korte beschrijving van deze projecten.

Signaalgebied Campus Diepenbeek

De campus is gelegen in signaalgebied. Signaalgebieden zijn nog niet ontwikkelde gebieden met een harde gewestplanbestemming (woongebied, industriegebied,...) die ook een functie kunnen vervullen in de aanpak van wateroverlast omdat ze kunnen overstromen of omdat ze omwille van specifieke bodemeigenschappen als een natuurlijke spons fungeren.

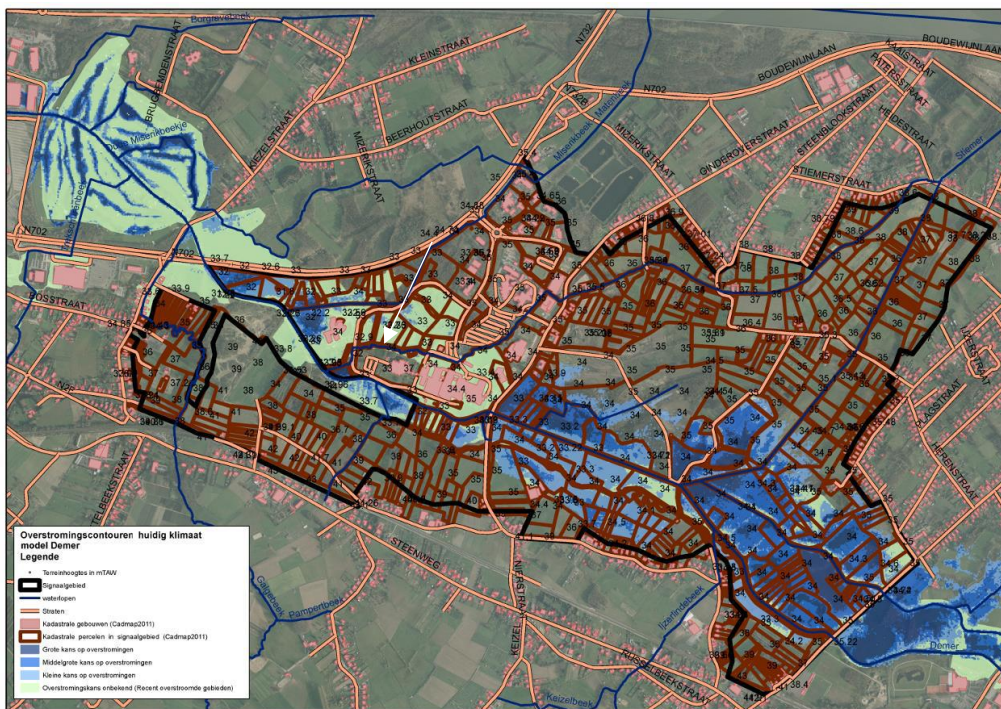
Dit signaalgebied is één van de grootste in Vlaanderen (ca 375 ha) en bevindt zich ter hoogte van de onderwijs- en onderzoekscampus Diepenbeek waar Demer en Stiemerbeek frequent overstromen. Figuur 12 toont het signaalgebied.

Figuur 12: Signaalgebied

De blauwe pijl duidt gebouw H (PXL-Tech) aan, dit is dus gelegen op de grens van het signaalgebied Campus Diepenbeek in het Demerbekken. Bij uitbreiding van de campus zou dit problemen kunnen geven.

In figuur 13 wordt de kans op overstroming in het gebied weergegeven.

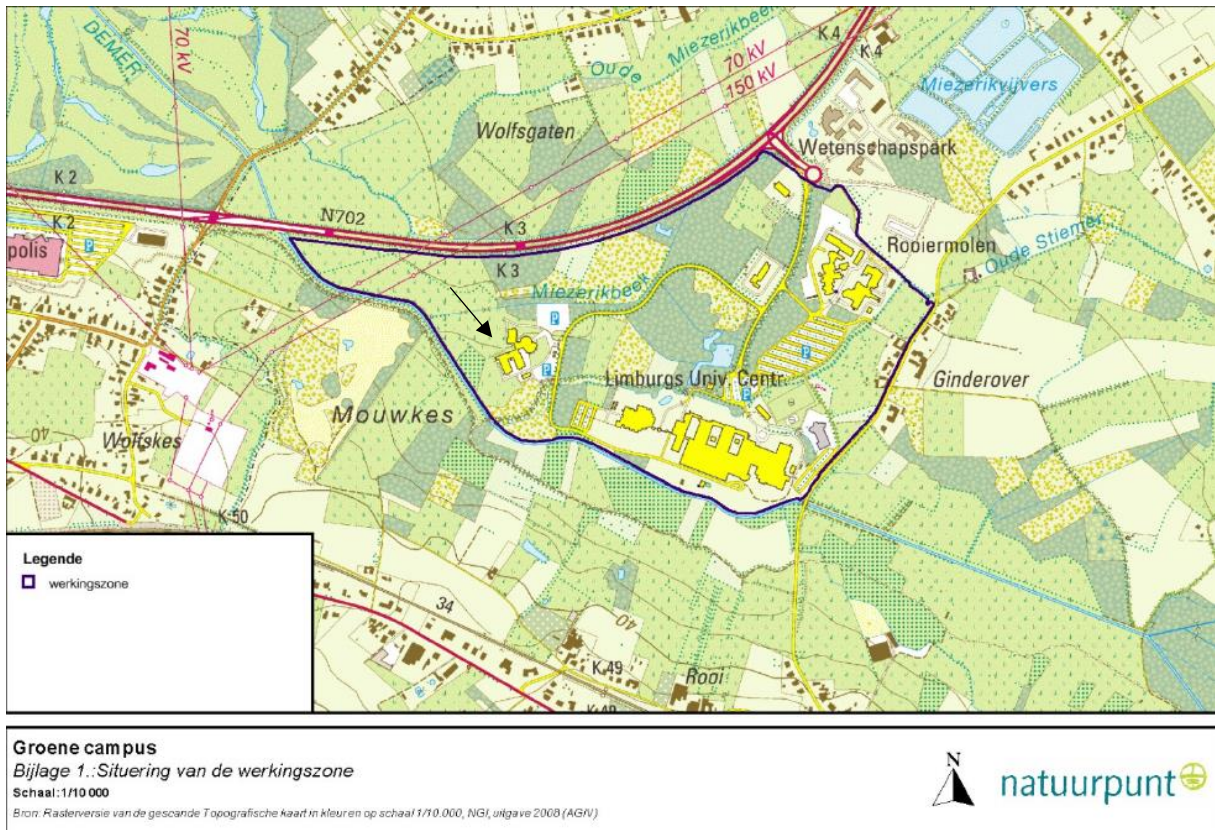

Figuur 13: Overstromingskansen in het signaalgebied

Uit deze figuur kan je afleiden dat het gebouw zelf in groene zone gelegen is (overstromingskans onbestaand), maar net achter het gebouw is een donkerblauwe zone met grote kans op overstroming.

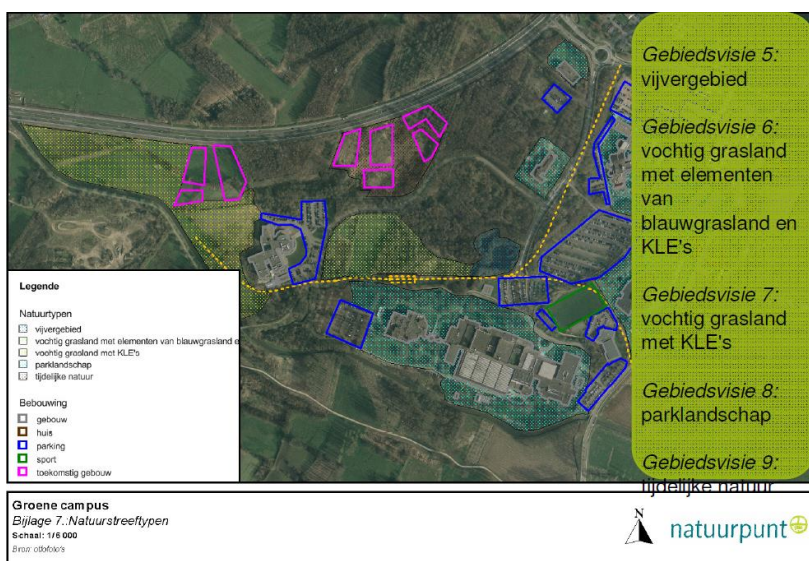
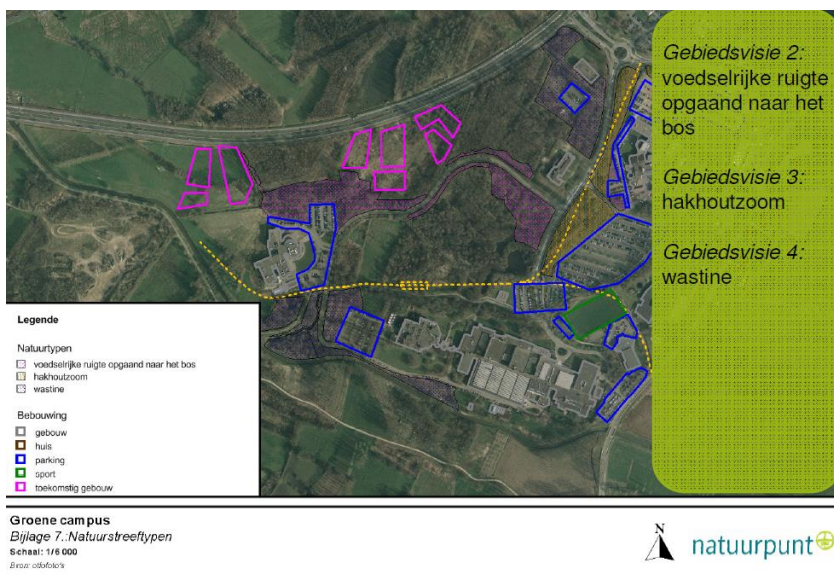
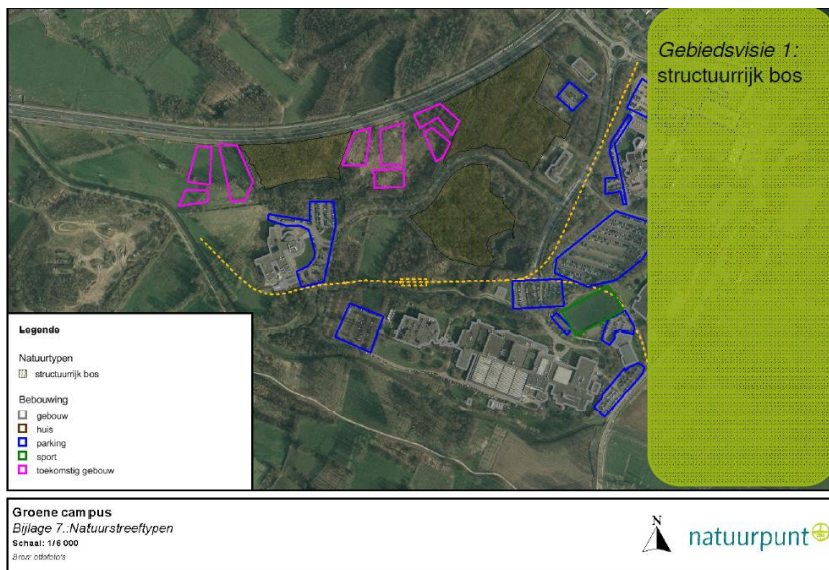
A,B,C,D-(Aanpak van de Biodiverse Campus Diepenbeek) = project voor een biodiverse campus en vervolgproject

Dit project liep van juli 2011 tot oktober 2013 en werd geleid door Natuurpunt Limburg, dankzij financiering door de provincie Limburg. Er werd in dit project een visie ontwikkeld voor een biodiverse campusomgeving: er werden uitvoeringsplannen opgemaakt en er werden een aantal terreinacties uitgevoerd. In figuur 14 wordt de werkingszone van het project weergegeven.

Figuur 14: Situering van de werkingszone van het A,B,C,D-project

In de volgende figuren wordt de gebiedsvisie weergegeven

Figuur 15: Gebiedsvisies Campus Diepenbeek volgens A,B,C,D-project

Er werden reeds een aantal acties uitgevoerd nl. kappingen om het blauwgrasland te herstellen, de vijver werd terug opengemaakt, de vleermuiskelder werd hersteld,...

In 2015 werd er een vervolproject opgestart rond het gebied achter het gebouw van PXL-Tech.

Door bovenstaande projecten uit te voeren, zou de biodiversiteit op de campus op peil moeten blijven of zelfs toenemen. Verdere monitoring is nodig.

PXL-Tech als living lab voor biodiversiteit

Onze studenten groenmanagement gebruiken de campus eveneens als living lab, zij maken er projecten rond, inventariseren de omgeving (bodem en water), helpen mee met het beheer van de natuurlijke omgeving en met de aanleg en het beheer van het groen rondom het gebouw. In hun projecten houden zij rekening met bovenstaande visies.

Studenten ontwikkelden kaartmateriaal met de belangrijkste kenmerken van het gebied rond onze campus, zij doen ook bevragingen bij studenten/personeel om een idee te krijgen over de noden van de omgeving wat betreft groen, parkeergelegenheid, ontspanning,... en ze werken mee aan een inrichtingsplan.

Overzicht van projecten die de voorbije jaren uitgevoerd werden:

- Aanleg van een extensief groendak/naturodak van 250 m² op het dak van het gebouw in kader van een biodiversiteitsproject gefinancierd door de Provincie Limburg (zie figuur 16)
- Een nieuw bestek werd uitgeschreven, dat rekening houdt met ecologische factoren en met een pesticidenvrij beheer. De maaitijdstippen worden aangepast (o.a. later in het voorjaar) en laten op bepaalde delen de flora de kans om tot bloeien te komen zodat we bloemrijke graslanden krijgen .
- Er werd een plan gemaakt voor de omgeving van de campus. Dit plan wordt gefaseerd uitgevoerd met de hulp van studenten (zie figuur 17). Studenten ontwikkelden eveneens een visie voor de omgeving rond het gebouw en toetsten dit af met de stakeholders (studenten en personeel) d.m.v. een filmpje (in kader van project Harmonisch park- en groenbeheer)
- Plaatsen van bijenkasten in 2017.

Figuur 16: Aanleg groendak door studenten groenmanagement op het gebouw van PXL-Tech

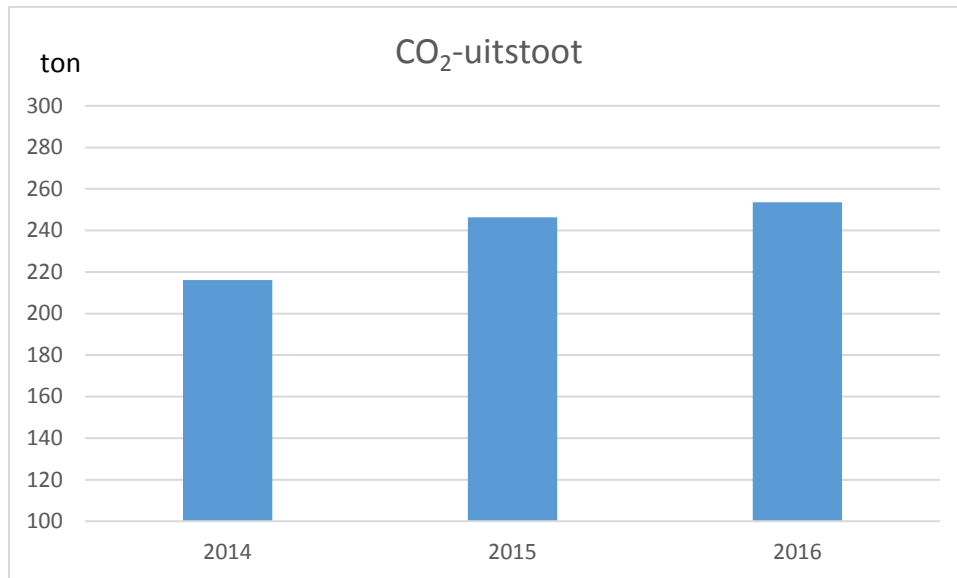

Figuur 17: Aanleg van een houtwal met snoeihout door studenten groenmanagement

Uitstoot van broeikasgassen

Op basis van het elektriciteitsverbruik en het aardgasverbruik wordt de CO₂-uitstoot berekend. (myclimate, 2017). De uitstoot is gestegen omdat vooral het aardgasverbruik gestegen is.

Figuur 18 toont de CO₂-uitstoot van de voorbije jaren.

Figuur 18: De CO₂-uitstoot door elektriciteits- en aardgasverbruik

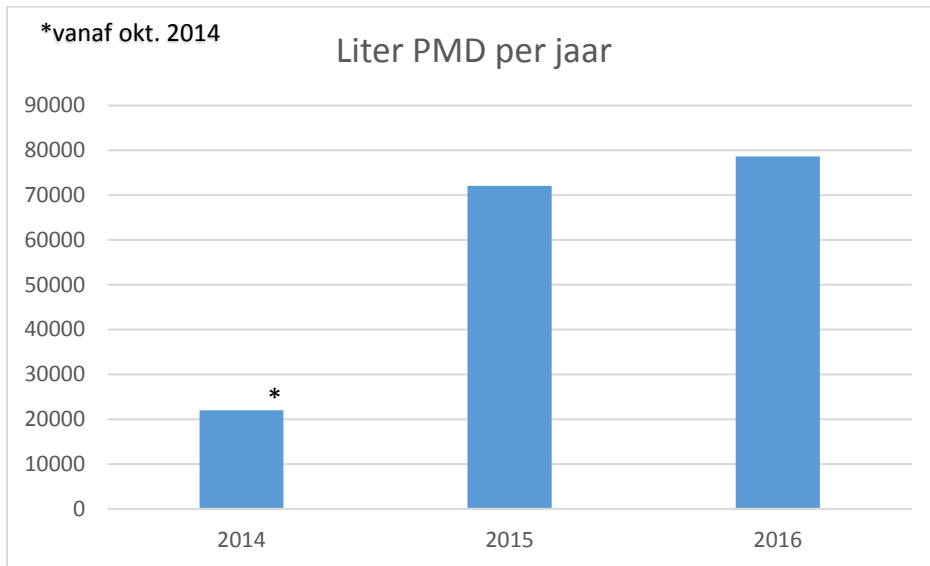
Uit het Vlaamse milieurapport 2015 blijkt dat er in Vlaanderen energetisch voor huishoudens in 2014 8.750 kTon CO₂ werd geproduceerd. (Overheid, 2015) Rekening houdend met de grootte van de bevolking in Vlaanderen in 2014 komt dit neer op 1,36 ton per inwoner (enkel voor aardgas en elektriciteit). (Economie, 2014).

Afvalbeheer binnen de campus

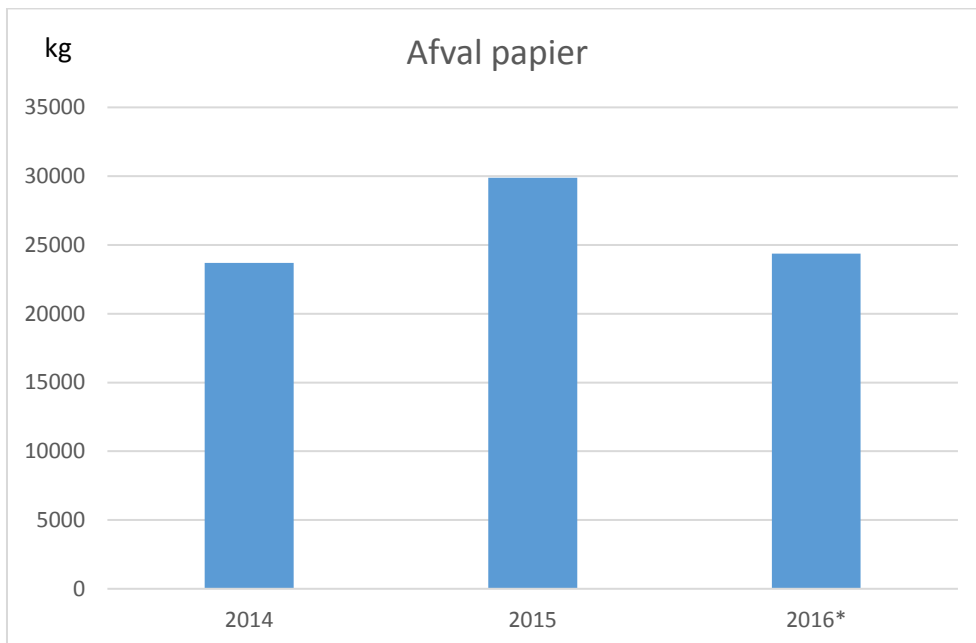
In dit deel wordt het totaal gewicht van afval per soort omschreven. Binnen de campus wordt er gesorteerd in de volgende fracties: papier, PMD (sinds oktober 2014), glas en restafval.

De gegevens zijn gebaseerd op de facturen van de firma die het afval komt ophalen (firma Van Gansewinkel).

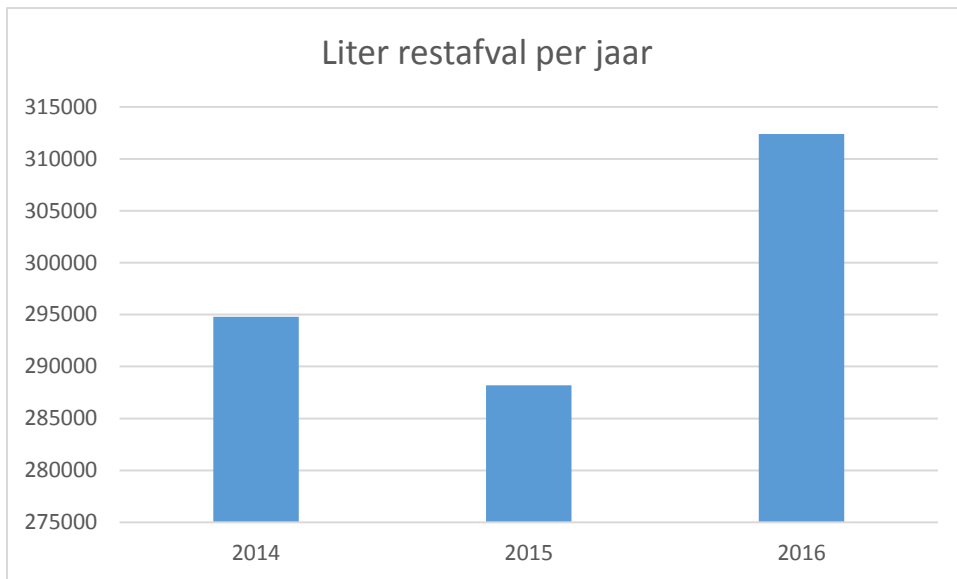
In onderstaande grafieken zijn de hoeveelheden weergegeven.

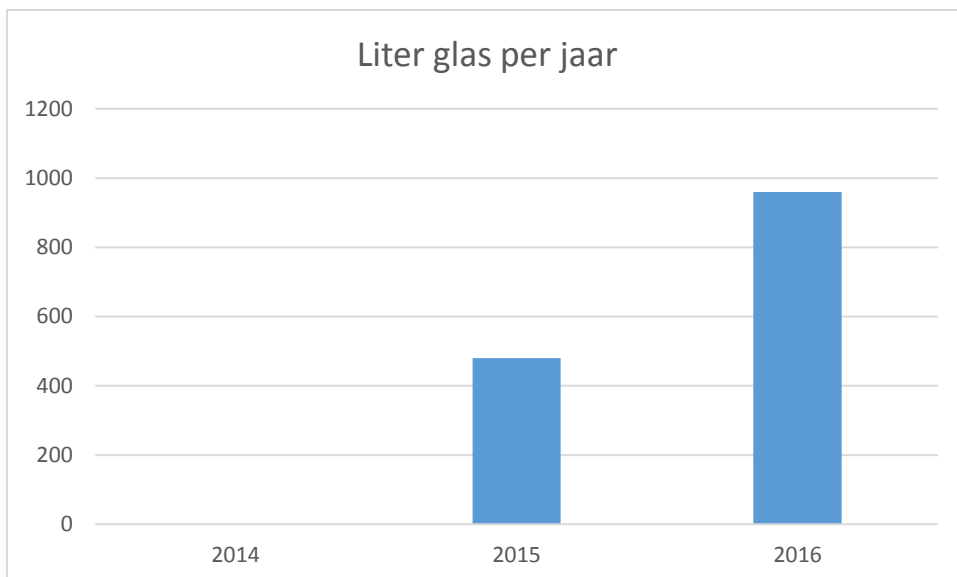
Figuur 19: Aantal liter PMD per jaar

Figuur 20: Aantal kg papier per jaar (*tot begin november)

Figuur 21: Aantal liters restafval per jaar

Figuur 22: Aantal liters glas per jaar

Al deze gegevens van afval vormen een nulmeting voor de verdere jaren. Er kan al opgemerkt worden dat door de selectieve PMD-ophaling het aantal liters restafval teruggedrongen werd in 2015, maar dat er zowel wat betreft restafval als PMD-afval een stijging was in 2016. Dit heeft te maken met het stijgend aantal studenten, dus ook het aantal interne stakeholders op de campus.

Binnen de campus moeten er zeker nog extra inspanningen gedaan worden om het sorteren van afval te stimuleren. Het enkel plaatsen van vuilnisbakken is niet voldoende. Hier is een doorgedreven sensibilisering samen met de belangrijkste stakeholders, studenten en personeel, zeer belangrijk.

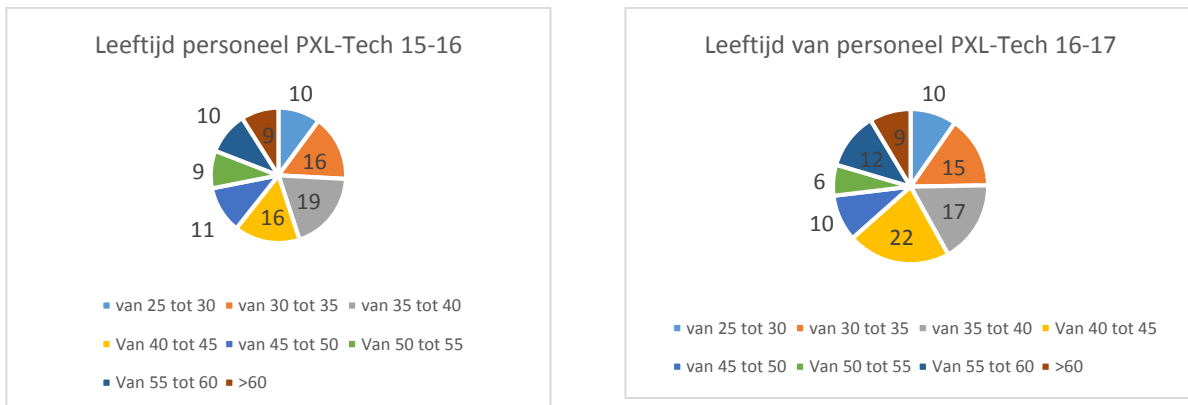
Tewerkstelling

Wat de tewerkstelling in het departement betreft, werd er een vergelijking gemaakt tussen de afgelopen twee academiejaren. Dezelfde parameters worden jaarlijks opgevolgd zodat men na een aantal jaren een goed beeld hierover krijgt.

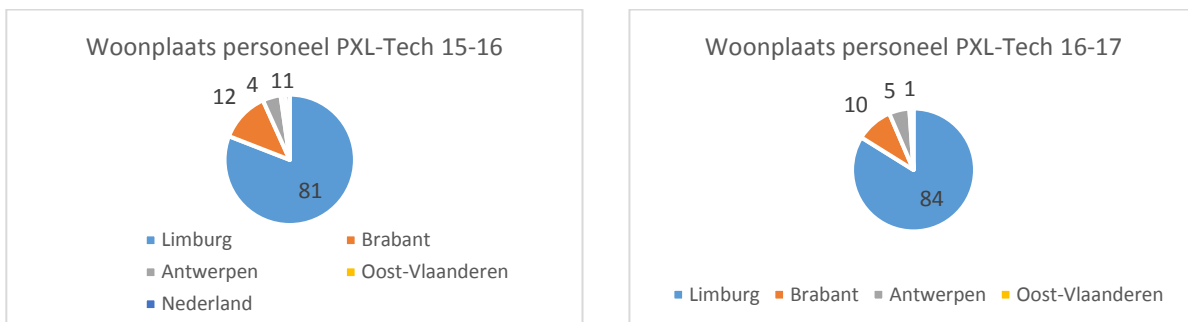
In onderstaande figuren worden de parameters geslacht, leeftijd en woonplaats van personeel weergegeven.

Figuur 23: Verdeling mannelijke/vrouwelijke personeelsleden PXL-Tech (%)

Figuur 24: Indeling personeelsleden PXL-Tech naar leeftijd (%)

Figuur 25: Indeling personeelsleden PXL-Tech naar woonplaats (%)

Sociaal

Binnen de hogeschool is er medezeggenschap door personeel, door studenten en door externen.

Medezeggenschap door personeel

Op hogeschoolniveau is er het hogeschoolonderhandelingscomité (HOC) en het Comité voor Preventie en Bescherming op het werk (CPBW): beide comités handelen over personeelsaangelegenheden en veiligheidsmaterie die steeds hogeschoolbreed beslist worden. De vertegenwoordigers van het personeel vertegenwoordigen de vakorganisaties ACOD⁵, COC⁶ en VSAO⁷.

Verder is er een externe preventiedienst Arista.

Voor het HOC zijn er een 8-tal vergaderingen per jaar. Voor het CPBW zijn er een 4-tal vergaderingen per jaar, de verslagen zijn voor alle personeelsleden raadpleegbaar via intranet.

Binnen PXL-Tech zijn er 2 vertegenwoordigers binnen zowel het HOC als het CPWB. De volledige informatie naar het aantal leden van personeel dat aangesloten is bij een vakbond, werd ons niet bezorgd.

Verder is er in het departement een vertrouwenspersoon voor de personeelsleden.

Op opleidingsniveau zijn er de opleidingsraden per opleiding waar alle personeelsleden van de opleiding advies geven over belangrijke materie, nl. curricula, principes taakverdeling, actieplannen, jaarverslagen,...

Medezeggenschap door studenten

Op hogeschoolniveau is er de studentenraad die medezeggenschap heeft over studentenaangelegenheden die hogeschoolbreed beslist worden. De studentenraad bestaat uit studenten van alle departementen/opleidingen. Deze studenten worden bij de start van het academiejaar verkozen en dit voor één academiejaar.

Op opleidingsniveau zijn er de studentencommissies die een 3 à 4-tal keer per jaar georganiseerd worden. De studentencommissie bestaat uit studenten van één opleiding verspreid over de verschillende trajectschijven. Hier worden allerhande items besproken die te maken hebben met de opleiding (curricula, jaarverslagen, evaluaties, ...). Studenten krijgen hier ook de kans om logistieke vragen te stellen en opmerkingen te geven. Dit wordt dan teruggekoppeld met de betreffende diensten (campusbeheer, catering,...).

Medezeggenschap door externen

Er zitten externen in de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht.

Verder is er per opleiding een belangrijke inbreng van externen in de werkveldcommissies. Hier wordt ook gesproken over opleidingsgebonden materie (curricula, jaarverslag, stage en bachelorproeven,...). Ook heeft elke opleidingsraad een externe voorzitter.

⁵ ACOD: socialistische onderwijsvakbond

⁶ COC: christelijke onderwijscentrale

⁷ VSAO: vrij syndicaat voor het openbare ambt

Veiligheid en voorzorgsmaatregelen

Binnen de hogeschool is er een dienst preventie en veiligheid. Vooraleer de toestellen gebruikt mogen worden, dienen er in dienststellingsverslagen door deze dienst opgemaakt te worden. Bij de meeste toestellen liggen veiligheidsfiches.

Bij alle labo's en praktijkoefeningen zijn er PBM's (persoonlijke beschermingsmiddelen) voor zowel studenten als personeel. Een aantal hiervan dient de student zelf te kopen (veiligheidsbril voor labo's chemie, veiligheidshelmen voor studenten bouw,...), andere worden door de school aangeleverd (PBM's die bij specifieke machines horen,...).

Arbeidsongevallen

Deze gegevens werden opgevraagd bij de preventie-adviseur.

Het aantal arbeidsongevallen gecombineerd met het aantal dagen werkonbekwaamheid zijn weergegeven in tabel 1. Het gaat hier over een zeer gering aantal arbeidsongevallen zowel bij het personeel als bij de studenten.

Tabel 1: Aantal arbeidsongevallen en dagen werkonbekwaamheid van personeel en studenten PXL-Tech

Jaar	Aantal arbeidsongevallen personeel	Aantal dagen werkonbekwaam personeel	Aantal arbeidsongevallen student	Aantal dagen werkonbekwaam student
2014	0	0	1	3
2015	1	20	1	2
2016	1	2	1	8

In tabel 2 is de procentuele verdeling (over de departementen) van de arbeidsongevallen (personeel en studenten) weergegeven van 2014 t.e.m. 2016. Het departement PXL-Tech neemt hier slechts een klein percentage in.

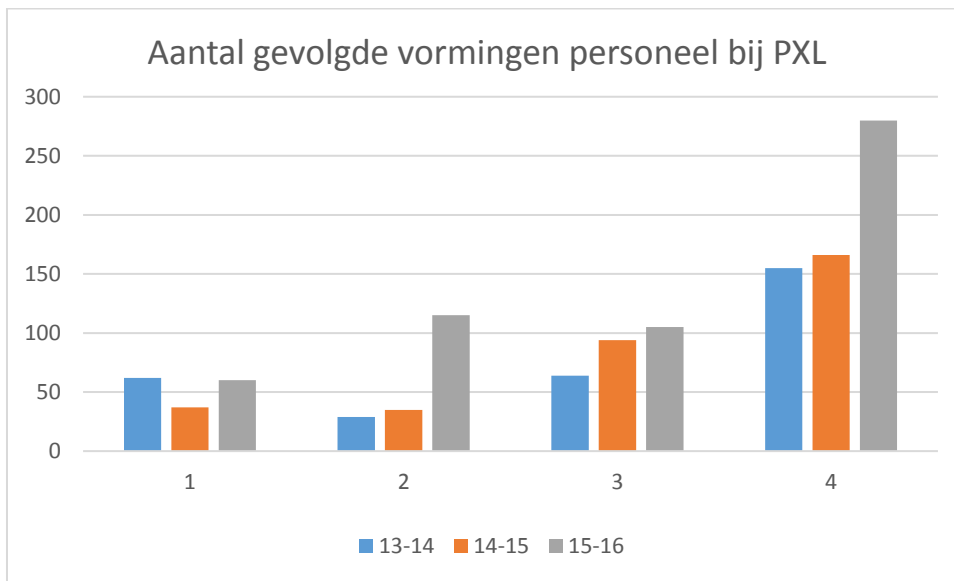
Tabel 2: Verdeling arbeidsongevallen per departement

	2014	2015	2016
PXL-Research	1,82%	0,00%	0,00%
PXL-Bussines	18,18%	12,20%	15,52%
Catering&Congress	3,64%	7,32%	3,45%
Centrale diensten	1,82%	0,00%	6,90%
PXL-Education	30,91%	26,83%	18,97%
PXL-Healthcare	14,55%	29,27%	29,31%
PXL-MAD	9,09%	7,32%	5,17%
PXL-Media&Tourism	7,27%	2,44%	8,62%
PXL Social Work	0,00%	0,00%	6,90%
PXL-Tech	12,73%	14,63%	5,17%

Training en vorming van personeel

Er is geen systeem op hogeschoolniveau om al de vormingen van personeel bij te houden. De vormingen die personeelsleden in PXL-Congres volgen worden wel bijgehouden en via Procure (financieel instrument) kunnen betaalde vormingen opgevolgd worden.

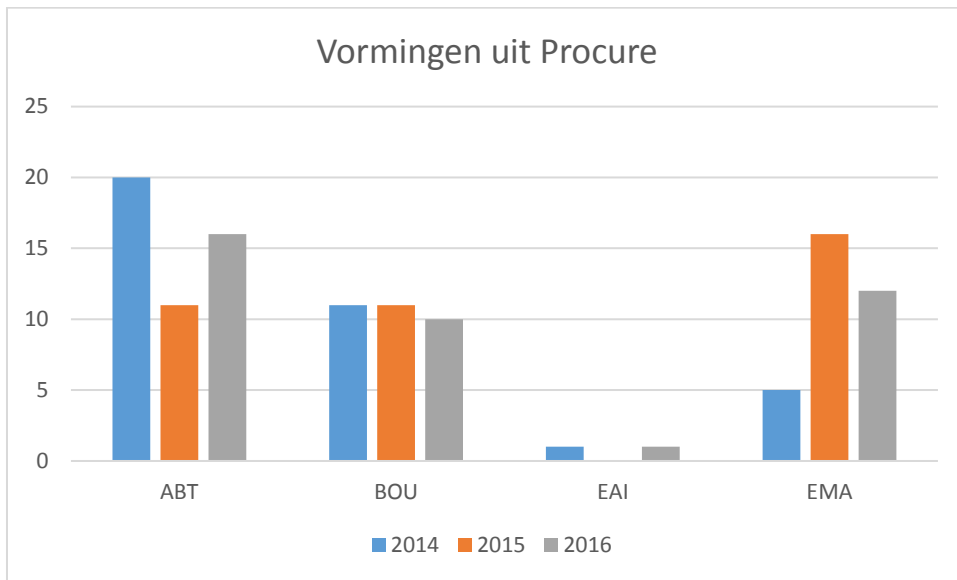
Jaarlijks worden er 2 departementale studienamiddagen georganiseerd telkens met een ander thema. In academiejaar 15-16 kwamen de volgende thema's aan bod: 'Personeel als motor van PXL-Tech' en 'duurzaamheid binnen PXL-Tech'. Verder worden er jaarlijks een aantal opleidingsgebonden vormingen georganiseerd rond thema's die met het curriculum te maken hebben (evaluatie, authentiek onderwijs,...). PXL organiseert in PXL-Congress heel wat navormingen die gratis door de personeelsleden gevolgd kunnen worden en die passen binnen het PXL-brede beleid. De vormingen die de voorbije academiejaren gevolgd werden, worden weergegeven in figuur 26.

Figuur 26: Aantal gevolgde vormingen personeel bij PXL

- 1: studiedagen PXL (centraal georganiseerd)
- 2: workshops/sessies/... PXL (centraal georganiseerd)
- 3: studiedagen PXL-Tech
- 4: totaal

De vormingen die in Procure ingegeven werden (waar inschrijvingsgeld aan verbonden was, of waar de km-vergoeding via deze weg is teruggevraagd) zijn in figuur 27 weergegeven.

Figuur 27: Vormingen via Procure ingegeven (2014-2015-2016)

Bovenstaande geeft echter geen totaalbeeld, aangezien er heel wat externe vormingen gratis zijn en daardoor niet worden doorgegeven. Hier zou dringend een systeem ontwikkeld moeten worden om deze vormingen te inventariseren.

Reglementeringen studenten personeel/diversiteit/gelijke kansen

Binnen Hogeschool PXL en dus ook binnen PXL-Tech zijn er een aantal afspraken die gemaakt worden tussen de verschillende stakeholders.

Voor de studenten is er het onderwijs- en examenreglement dat zij jaarlijks moeten ondertekenen. Hierin worden alle afspraken rond onderwijs- en examenaangelegenheden vermeld. Van de student wordt verwacht dat hij op de hoogte is van wat hier in vermeld wordt. Binnen het departement worden een aantal van deze aangelegenheden nog eens vermeld en verduidelijkt in het studentenzakboekje dat bij de start van het academiejaar overlopen wordt en online raadpleegbaar is. Verder worden er voor de eerste examenperiode departementale examenrichtlijnen aan de studenten bezorgd; deze worden jaarlijks overlopen met de nieuwe studenten.

Verder is er de rechtspositieregeling van de student waar zijn rechten en plichten als student vermeld staan.

Al deze reglementen zijn online raadpleegbaar.

Voor het personeel van PXL is er het arbeidsreglement van Hogeschool PXL beschreven in protocol 36. Dit reglement wordt eerst in het HOC besproken vooraleer het met alle personeelsleden gecommuniceerd wordt. Al de protocols voor personeel zijn via intranet beschikbaar.

Wat betreft diversiteit en gelijke kansen zijn er geen gegevens op de personeelsdienst beschikbaar met betrekking tot de minderheidsgroepen binnen het personeel, dus dit aspect kan niet opgevolgd worden. Bij de aanwerving van personeel wordt het gelijkekansenprincipe toegepast.

Samenvatting en link met GRI

In dit duurzaamheidsrapport worden een aantal aspecten beschreven die de volgende jaren opgevolgd dienen te worden. Dit rapport is een nulmeting.

In een samenwerking met de TU van Lissabon werd de manier van werken aan deze rapportering bestudeerd en vergeleken. Een aantal uitbreidingen dringen zich op in een tweede rapport.

De methodiek die gebruikt werd voor dit rapport is de core optie van de GRI-rapportage, d.w.z. dat er een specifiek aantal aspecten beschreven wordt.

Eerst worden de algemene verplichte aspecten beschreven, verder de aspecten rond milieu en de sociale aspecten.

Voor milieu werden er 6 indicatoren geselecteerd nl. materialengebruik (papier- en tonergebruik), energieconsumptie (aardgas en elektriciteit), totaal waterverbruik, de buitenomgeving, emissie van broeikasgassen en tot slot het afval per soort.

Er werden 5 sociale indicatoren geselecteerd, nl. tewerkstelling, medezeggenschap, veiligheid en aantal arbeidsongevallen, training en vorming van personeel en diversiteit en gelijke kansen.

Onderstaande tabel geeft de concordantie tussen dit rapport en de GRI-rapportage weer.

Tabel 3: Concordantie tussen het duurzaamheidsrapport en de GRI-rapportage

GENERAL STANDARD DISCLOSURES	
GENERAL STANDARD DISCLOSURES	pag.
STRATEGY AND ANALYSIS	
G4-1	12
ORGANIZATIONAL PROFILE	
G4-3	6
G4-4	6
G4-5	6
G4-6	nvt
G4-7	6
G4-8	nvt
G4-9	8
G4-10	8
G4-11	30
G4-12	nvt
G4-13	8
G4-14	30
G4-15	7
G4-16	30
IDENTIFIED MATERIAL ASPECTS AND BOUNDARIES	
G4-17	
G4-18	5
G4-19	5
G4-20	5
G4-21	5

G4-22	Nvt
G4-23	Nvt
STAKEHOLDER ENGAGEMENT	
G4-24	10
G4-25	10
G4-26	10
G4-27	10
REPORT PROFILE	
G4-28	2
G4-29	Nvt
G4-30	2
G4-31	2
G4-32	35
G4-33	Nvt
GOVERNANCE	
G4-34	6
Ethics and integrity	
G4-56	34
SPECIFIC STANDARD DISCLOSURES	
Material Aspects	DMA and Indicators
(As in G4-19)	List Specific Standard
List identified material	Disclosures related to each
Aspects.	identified material Aspect,
	with page number (or link).
Milieu	
Materialen	
G4-EN1	14
Energie	
G4-EN3	15
Water	
G4-EN8	18
Biodiversiteit	
G4-EN11	20
Emissies	
G4-EN15	26
Effluenten en afval	
G4-EN23	27

Sociaal	
Tewerkstelling	
G4-LA1	29
Gezondheid en veiligheid op het werk	
G4-LA5	30
G4-LA6	30
Training en vorming	
G4-LA9	32
Diversiteit/gelijke kansen	
G4-LA12	34

Bibliografie

APRIL. (2015). Opgehaald van Asia Pacific Resources International Holdings Ltd:
<http://www.aprilasia.com/en>

Daems, E. o. (2013). *SALK eindrapport*. Brussel: Vlaamse Overheid.

EAUC UK Office, U. o. (2017). Opgehaald van The Environmental Association for Universities and Colleges: www.eauc.org.uk

Economie, F. (2014). *Statistieken van België*. Brussel: FOD. Opgehaald van Statistieken van België:
http://statbel.fgov.be/nl/binaries/PB-Bevolking1januari2014_tcm325-252743.pdf

GRI. (2017). Opgehaald van Global Reporting Initiative: www.globalreporting.org

LNE. (2017). Opgehaald van Ecocampus: <https://www.lne.be/ecocampus>

myclimate, F. (2017). Opgehaald van Myclimate, shape our future: <http://www.myclimate.org/>

Overheid, V. (2015). Opgehaald van Milieurapport: www.milieurapport.be

PXL, H. (2017). Opgehaald van Hogeschool PXL: www.pxl.be

VDAB Studiedienst. (2016). *Werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen*. Brussel: VDAB. Opgehaald van
<https://www.vdab.be/sites/web/files/doc/schoolverlaters/Schoolverlatersrapport2016.pdf>

Lijst met figuren

Figuur 1: Organisatiestructuur van Hogeschool PXL (PXL, 2017)	6
Figuur 2: Studentenaantallen PXL-Tech (2013-2016).....	8
Figuur 3: Aantal VTE's onderwijs/onderzoek PXL-Tech (2013-2016).....	8
Figuur 4: Onderwijsprojecten rond duurzaamheid binnen PXL-Tech (2015-2016)	10
Figuur 5: % Onderzoeksprojecten rond duurzaamheid binnen PXL-Tech (2015-2016).....	10
Figuur 6: Aardgasverbruik 2014-2015-2016 (volgens factuur en volgens eigen monitoring).....	15
Figuur 7: Aardgasverbruik rekening houdend met het aantal graaddagen (2014-2015-2016)	16
Figuur 8: Elektriciteitsverbruik 2014-2015-2016 (volgens factuur en volgens (eigen monitoring)	16
Figuur 9: Brent Bielen en Kris Menten (studenten EMA) installeren een zonneboiler.....	18
Figuur 10: Waterverbruik (in m ³) van 2012-2016 (factuur) en 2016 (eigen monitoring)	18
Figuur 11: Het gewestplan	20
Figuur 12: Signaalgebied	21
Figuur 13: Overstromingskansen in het signaalgebied	21
Figuur 14: Situering van de werkingszone van het A,B,C,D-project.....	22
Figuur 15: Gebiedsvisies Campus Diepenbeek volgens A,B,C,D-project.....	23
Figuur 16: Aanleg groendak door studenten groenmanagement op het gebouw van PXL-Tech	24
Figuur 17: Aanleg van een houtwal met snoeihout door studenten groenmanagement	25
Figuur 18: De CO ₂ -uitstoot door elektriciteits- en aardgasverbruik.....	26
Figuur 19: Aantal liter PMD per jaar.....	27
Figuur 20: Aantal kg papier per jaar (*tot begin november).....	27
Figuur 21: Aantal liters restafval per jaar	28
Figuur 22: Aantal liters glas per jaar.....	28
Figuur 23: Verdeling mannelijke/vrouwelijke personeelsleden PXL-Tech (%).....	29
Figuur 24: Indeling personeelsleden PXL-Tech naar leeftijd (%).....	29
Figuur 25: Indeling personeelsleden PXL-Tech naar woonplaats (%)	29
Figuur 26: Aantal gevolgde vormingen personeel bij PXL.....	32
Figuur 27: Vormingen via Procure ingegeven (2014-2015-2016)	33

Lijst met tabellen

Tabel 1: Aantal arbeidsongevallen en dagen werkkombekwaamheid van personeel en studenten PXL-Tech	31
Tabel 2: Verdeling arbeidsongevallen per departement	31
Tabel 3: Concordantie tussen het duurzaamheidsrapport en de GRI-rapportage.....	35